

Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Közbeszerzési és Versenyügyi Konferencia

Dr. Kretter Diána
közbeszerzési felügyeletért felelős
helyettes államtitkár

2023. március 29.

Kondicionálási rendelet szerinti intézkedések közbeszerzés terén

Integritás Hatóság létrehozása (2022. évi XXVII. törvény - Eufetv.), Korrupcióellenes Munkacsoport

KEKVA ajánlatkérői kategória (Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pont)

összeférhetetlenségi szabályok pontosítása (Kbt., fejlesztéspolitikai rendeletek)

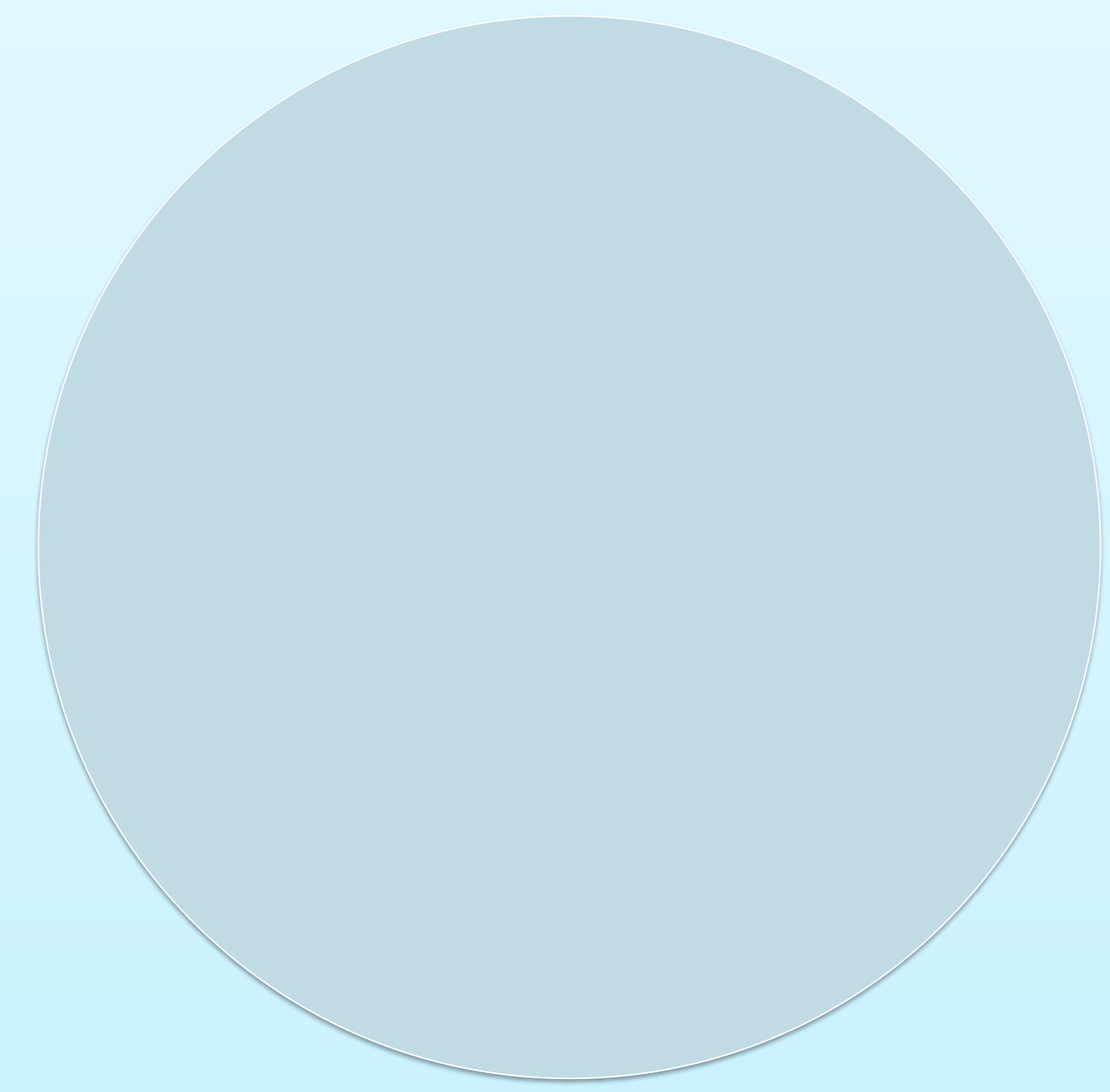
EKR fejlesztése (eredménytájékoztató adatok tömeges exportálása, egyajánlatos jelentéstételi IT eszköz)

egyajánlatos közbeszerzések arányának csökkentése

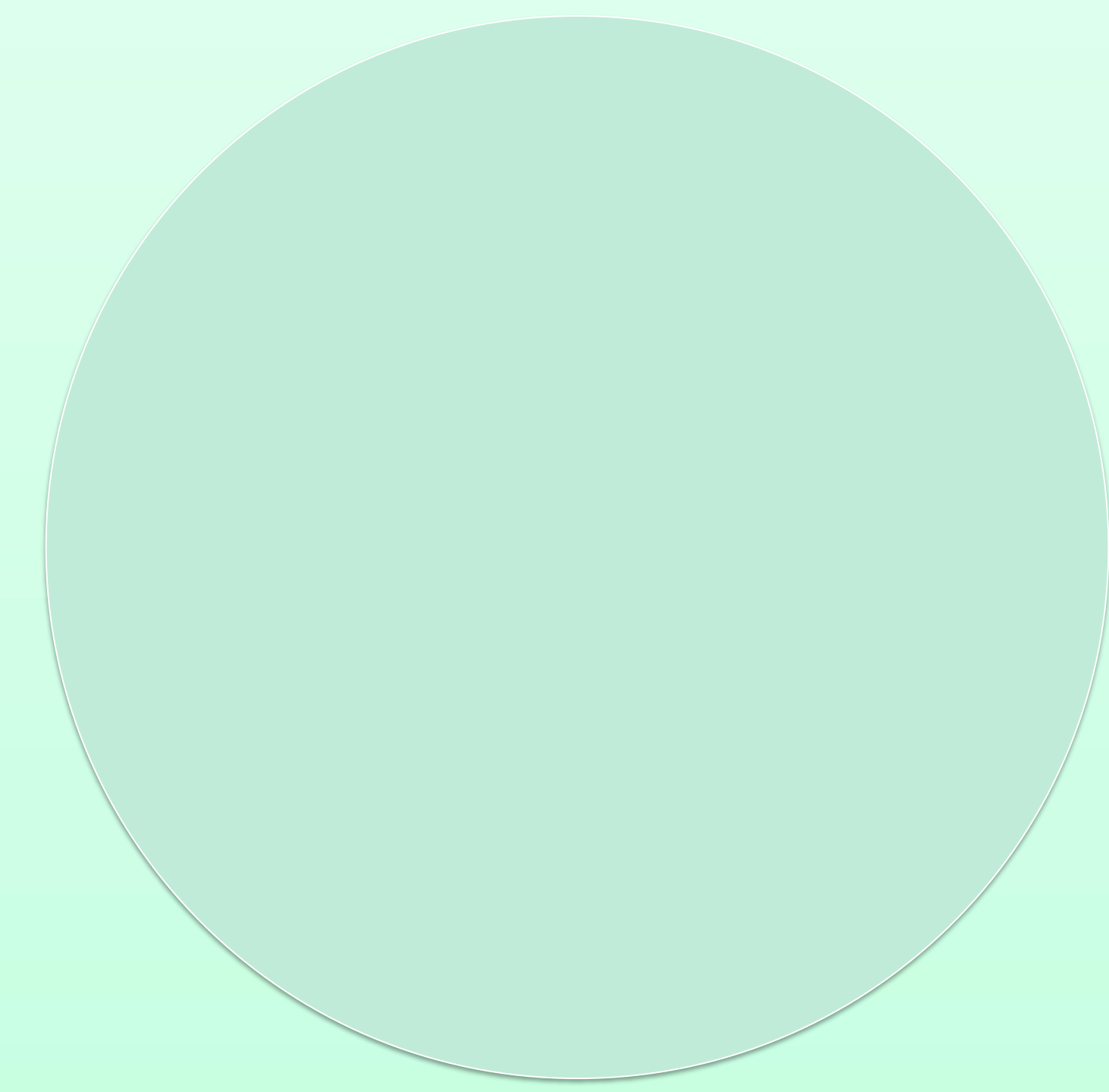
közbeszerzések teljesítménymérési Keretrendszer, Cselekvési Terv kidolgozása

KKV-k képzése, ajánlattételi átalány költségtérítés

Egyajánlatos közbeszerzések arányának csökkentése

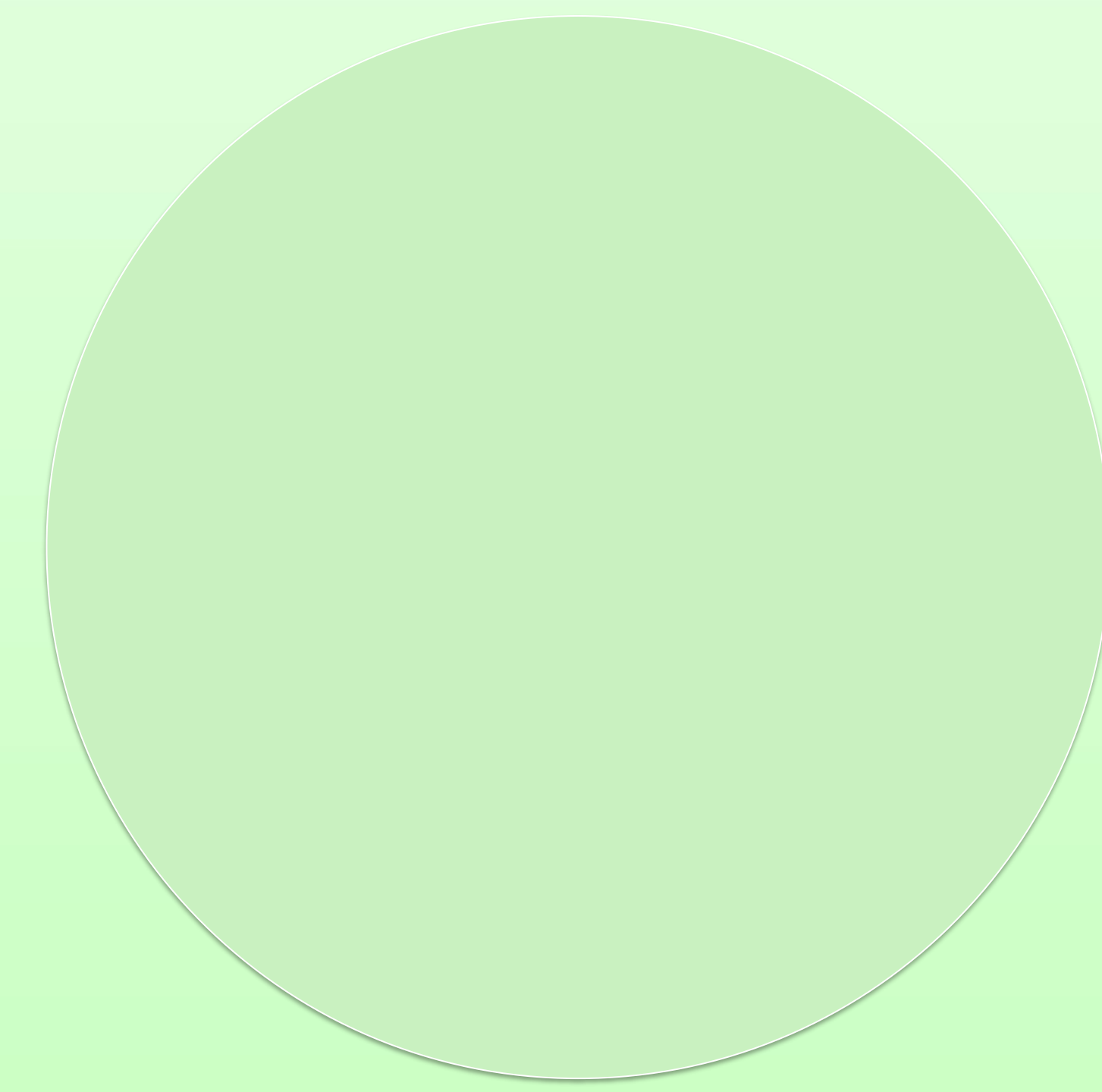

Egyajánlatos arány jelentéstételi IT eszköz és jelentés
<https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8797731714392>

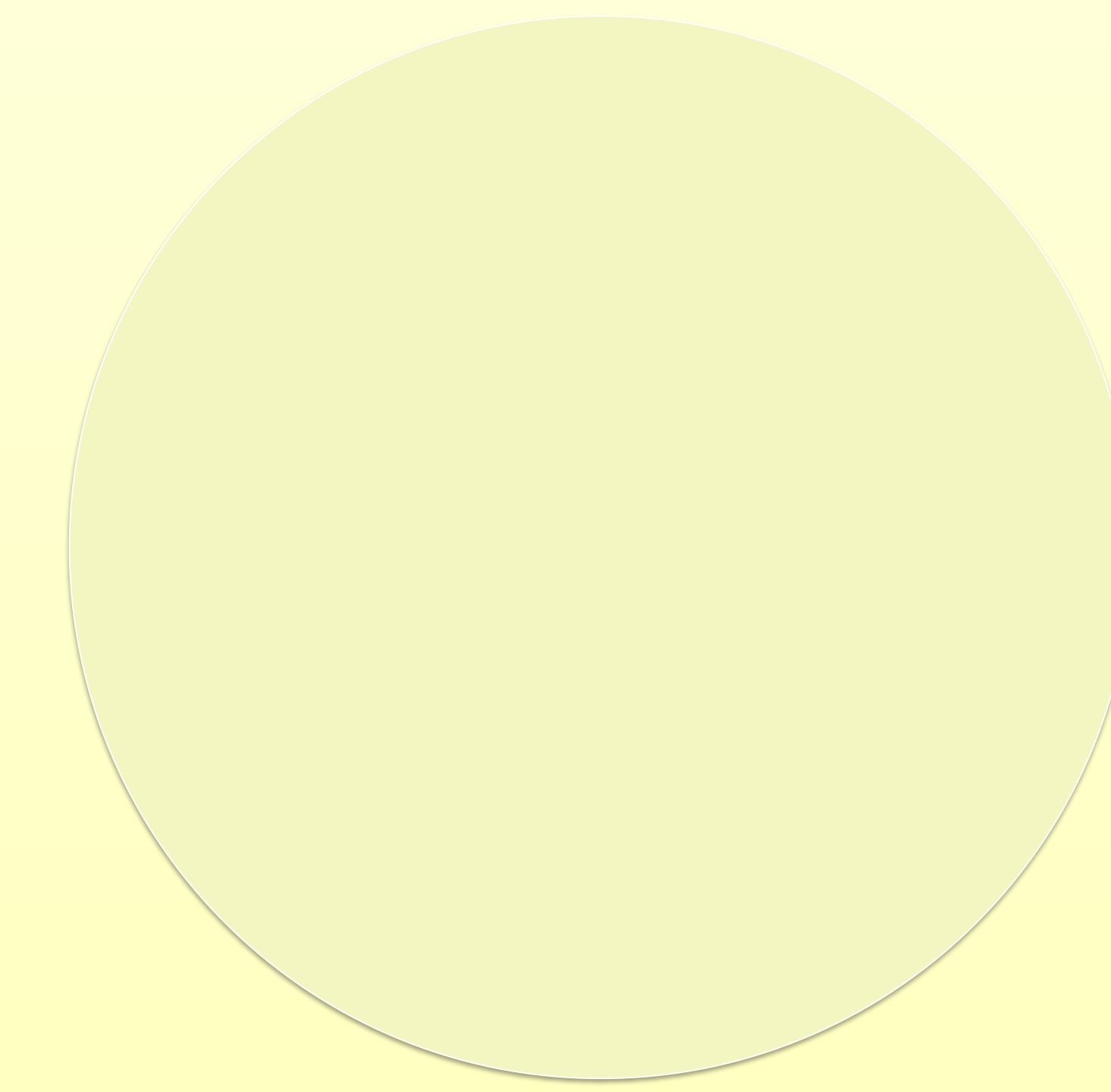

Teljesítménymérési Keretrendszer
2023.02.28.

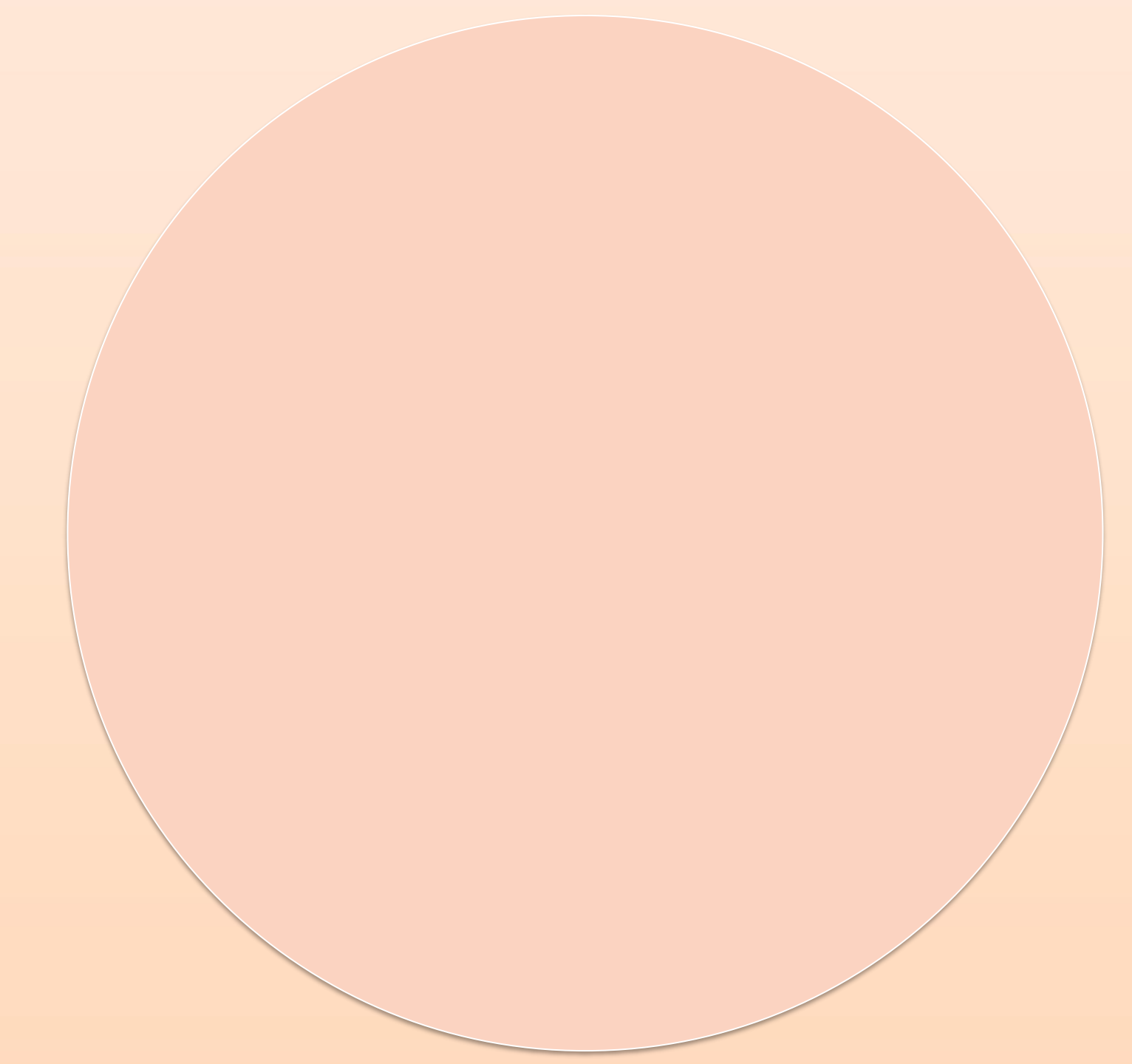
Korrupcióellenes Munkacsoport jelentése 2023.03.15.

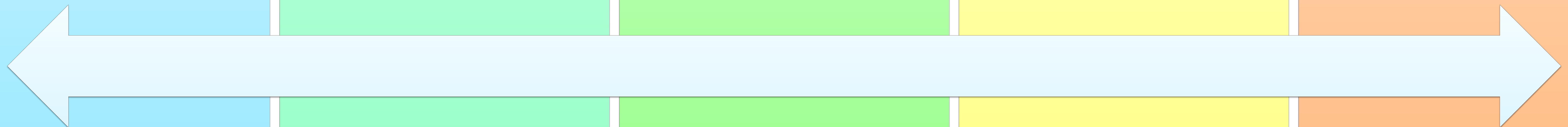
Közbeszerzési verseny fokozását célzó cselekvési terv
2023.03.31.

2200 db KKV közbeszerzési képzése, 1800 db KKV ajánlattételének átalány költségtérítése
2026.06.30-ig

Egyajánlatos arány <15%
uniós finansz.: 2022.12.31.
hazai finansz.: 2024.12.31.

Közbeszerzések teljesítménymérési keretrendszere

1425/2022. (IX. 5.) Korm. határozat

Cél:

közbeszerzések hatékonyságát, verseny szintjét növelő intézkedések megalapozása; érdekeltek bevonásán alapuló értékelések nyilvános rendelkezésre állása.

Munkacsoport

Hazai közbeszerzések területén tevékenykedő független nem kormányzati szervezetek és független közbeszerzési szakértők részvételével

Feladat: véleményezés és javaslattétel a Keretrendszer elemeire, az adatokból levonható következtetésekre.

Keretrendszer

mutatók meghatározása
2022.11.30.

magyarországi közbeszerzések hatékonyságának kiértékelése

egyajánlatos közbeszerzések mögötti okok elemzése

eredmények közzététele az EKR felületén 2023.02.28.

Keretrendszer fejezetei (OECD ajánlás munkaanyag alapján)

I. Szabályosság

- Az eljárások jogi megfelelése
- A jogorvoslatok hatékonysága
- Átláthatóság**

II. Hatékonyság

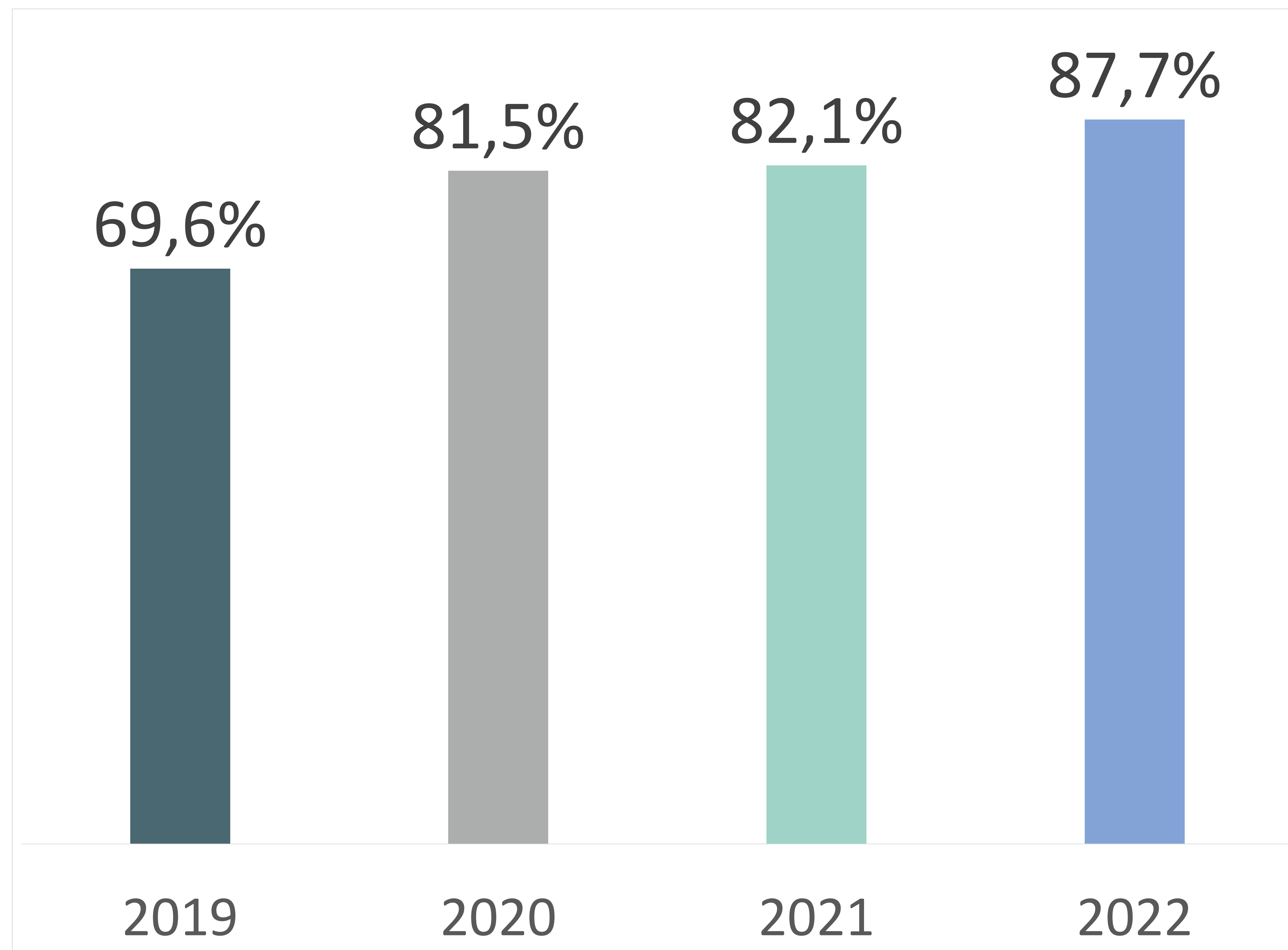
- Időtartam, eredménytelenség, sajátos beszerzési módszerek
- Költséghatékonyság
- Piaci működés, versenyerősség**
- Szerződés teljesítés
- Szakmai kapacitások közbeszerzésekhez kapcsolódóan
- Központi beszerző szervek

III. Stratégiai célokat segítő közbeszerzés

- Környezetvédelmi szempontok
- Szociális szempontok
- Mikro-, kis- és középvállalkozások**
- Életciklus figyelembe vétele

Átláthatóság

Nyilvános meghirdetéssel induló közbeszerzési eljárások részeinek darabszáma / eredményes részek darabszáma (forrás: EKR):

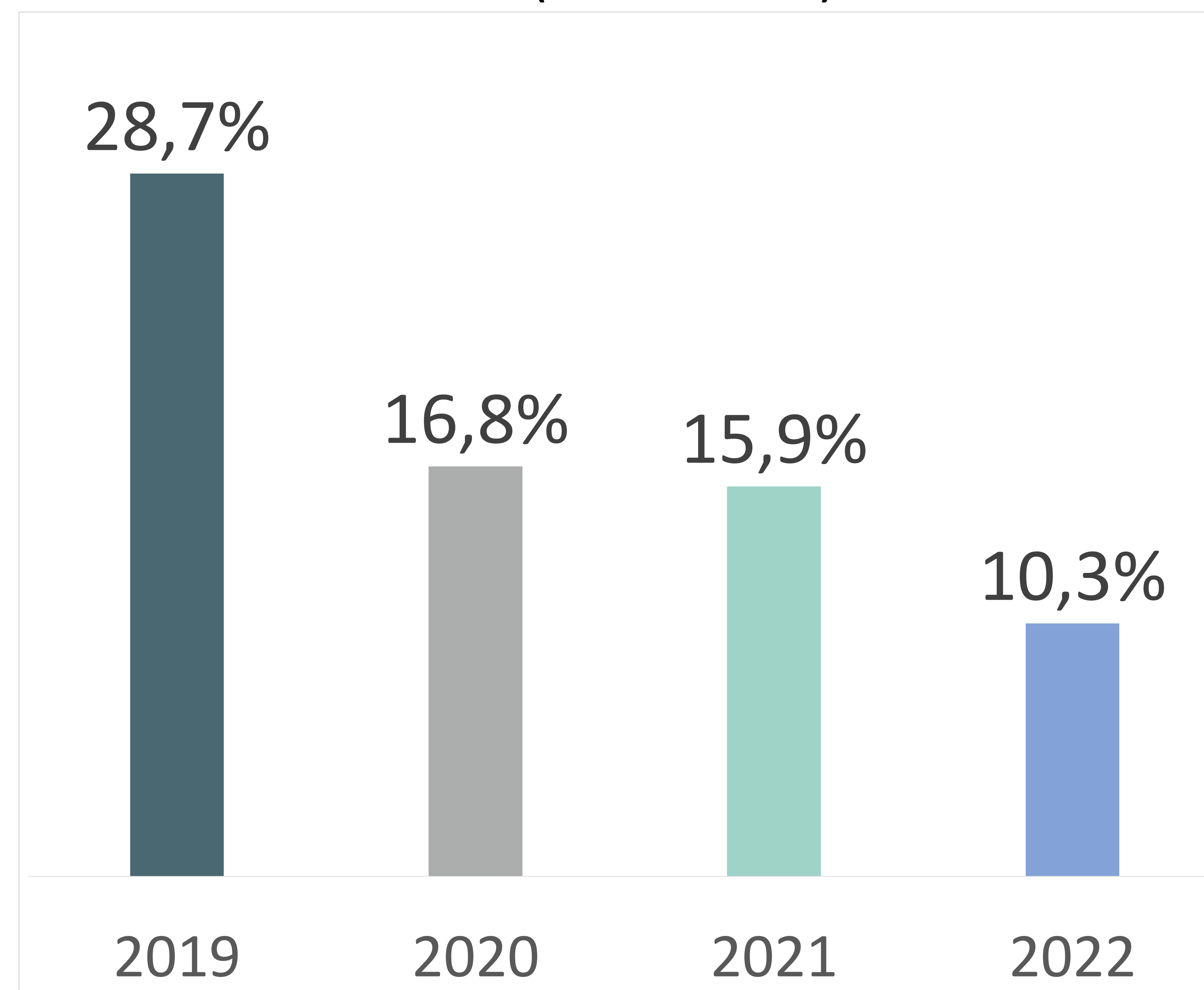
Nem nyilvánosan meghirdetett eljárások:

- hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárástípus alkalmazása nagyon alacsony szintet mutat: az eredményes közbeszerzési részek 2-3%-os arányát jelenti
 - 72000000-5 - IT-szolgáltatások: tanácsadás, szoftverfejlesztés, internet és támogatás és
 - 79000000-4 - Üzleti szolgáltatások: jog, marketing, tanácsadás, munkaerő-felvétel, nyomtatás és biztonság CPV főcsoportok

Kbt. 115. § szerinti eljárásfajta

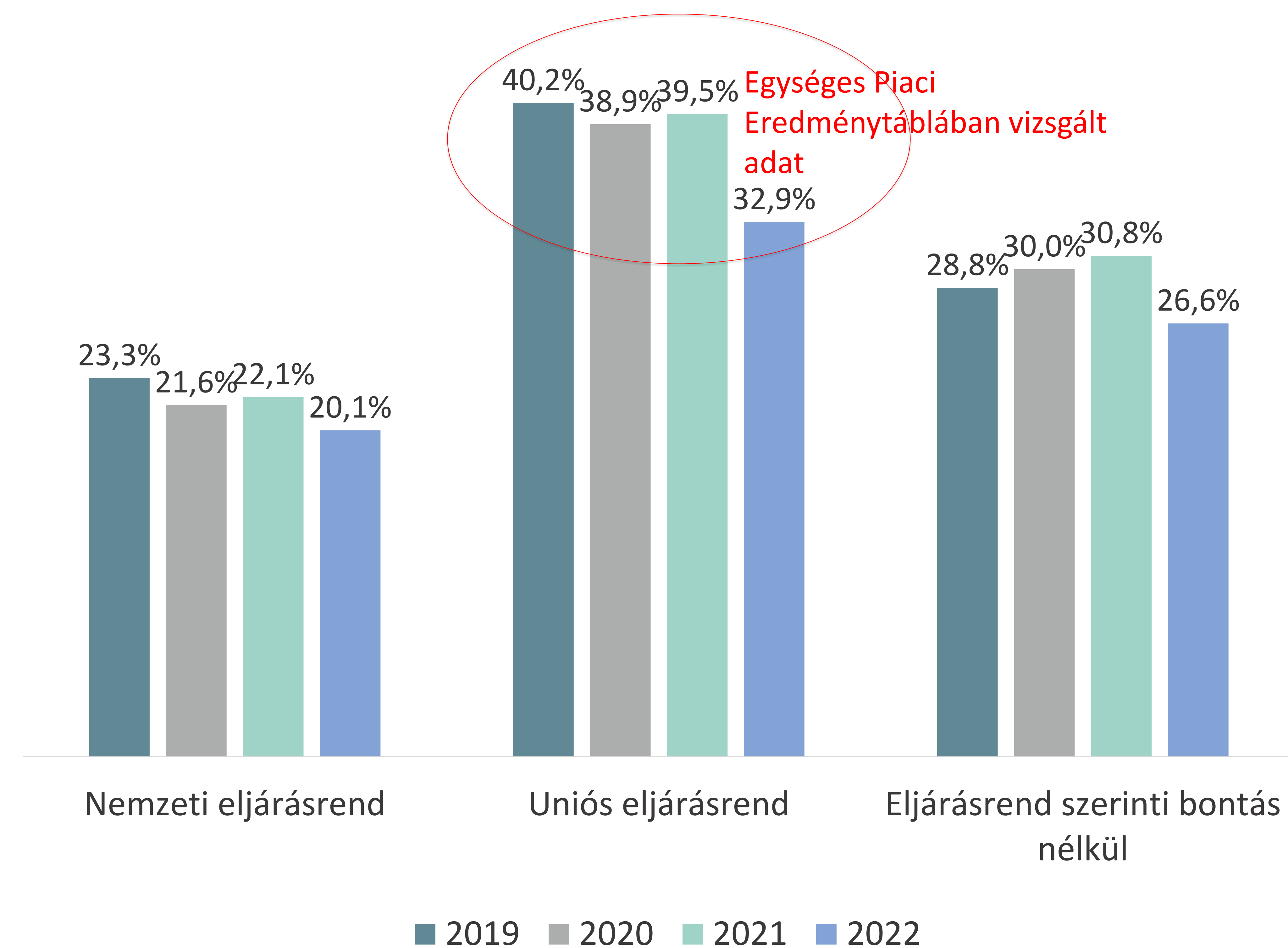
- Csökkenő tendencia:
 - Kbt. 2021. február 1-től nem alkalmazható, ha uniós forrás is bevonásra kerül,
 - az uniós források felhasználása körében az ellenőrző szervezetek szigorúbban kezdték értelmezni a részekre bontás tilalmának szabályát,
 - az építőipari infláció miatt megnőtt szerződéses értékek,
 - a Covid visszatartó hatása
- 2022-ben
 - a nemzeti rezsimű építések értéke 26,3%-át tették ki,
 - a nemzeti rezsimű építésekre megkötött szerződéseknek 43,5%-át adták.
 - A teljes közbeszerzési szerződés darabszám szerint a szerződések 10,3%, de
 - értékben csupán a teljes közbeszerzési piac 2%-át képviselte,
 - az összes építési beruházáson belül is csak 4%-ot tett ki értékük.

A Kbt. 115. § szerint lefolytatott közbeszerzési eljárások részeinek darabszáma / eredményes részek darabszáma (forrás: EKR):

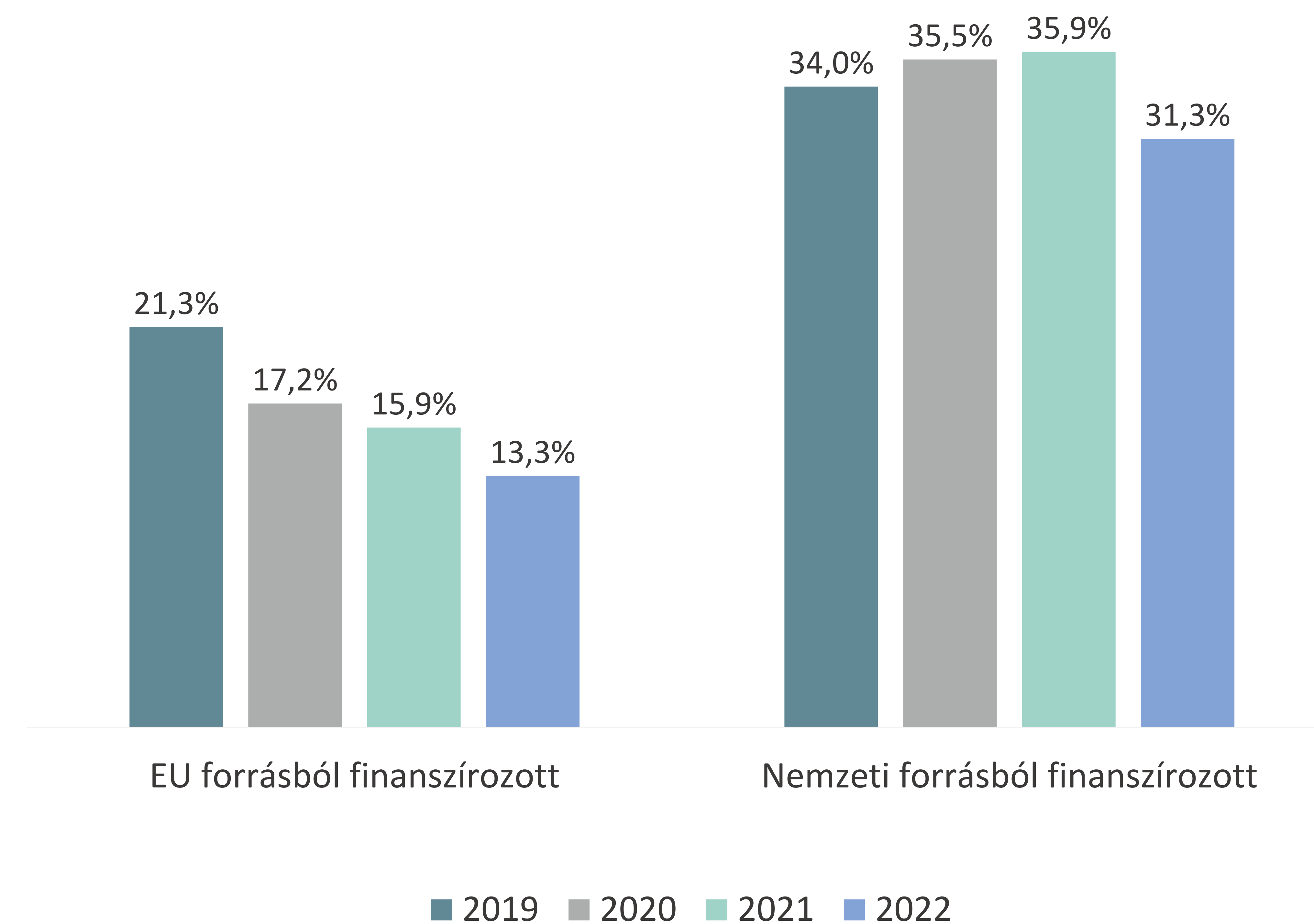
Versenyerősség: egyajánlatos közbeszerzések

Egyajánlatos közbeszerzések arányának alakulása darabszám tekintetében, eljárásrendek szerinti bontásban

Egyajánlatos közbeszerzések darabszámának aránya finanszírozási formák tekintetében, nemzeti és uniós eljárásrend együttesen

RRP-ben és kondicionalitási eljárásban tett vállalások vizsgálata

Egyajánlatos közbeszerzések okai?

- Továbbra is az **árubeszerzések körében fordul elő legnagyobb arányban** egyajánlatos beszerzés (2022-ben a két eljárásrendben együttesen 38,4 %), ezt valamivel lemaradva követik a szolgáltatások (29,4 %), az építési beruházásoknál pedig kifejezetten alacsony az egyszereplős eljárások aránya (6,7%).
- Bizonyos beszerzési tárgyaknál nagyobb arányban fordulnak elő, különösen az IT szolgáltatások, az orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek, a szállítófelszerelések és kiegészítő szállítási cikkek (pl. gépjárművek beszerzése), a laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések, valamint a javítási és karbantartási szolgáltatások esetében. 2022. évben a kőolajtermékek, tüzelőanyagok, villamos energia és egyéb energiaforrások körében az uniós eljárásrendben a korábbi évekhez képest kiugróan magas (korábbi 10-11% helyett 55%).
- **Kérdőíves felmérés** rámutat, hogy az ajánlatkérők, az ajánlattevői oldal és a függetlenül közbeszerzési tanácsadók véleménye nagyon sok tényező tekintetében lényegesen eltér:
 - A megadott szempontok közül a következőket jelölte meg az **ajánlattevői válaszadók** több, mint 50 %-a a verseny állandó vagy gyakori akadályaként:
 - az ajánlatkérők releváns piaci ismereteinek hiánya;
 - versenykorlátozó műszaki leírások;
 - aránytalan alkalmassági követelmények;
 - az ajánlattevői bizalom hiánya a tisztességes versenyben;
 - az amiatt fennálló üzleti kockázat, hogy később korlátozott a szerződésmódosítás lehetősége;
 - a szerződési feltételek piaci feltételekkel való összeegyeztethetlensége és a nyertes ajánlattevőre háruló túlzott kockázat;
 - a kiszámíthatatlan piaci körülmények.
 - A megadott szempontok közül a következőt jelölte meg az **ajánlatkérői válaszadók** több, mint 50 %-a a verseny állandó vagy gyakori akadályaként:
 - az ajánlattevők közbeszerzési ismereteinek hiánya.

Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedések

63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről

1027/2021. (II. 5.) Korm. határozat a közbeszerzések hatékonyságának javítása érdekében szükséges intézkedésekről

egyajánlatos közbeszerzések arányát 15%-os szintnél alacsonyabb mértékűre kell csökkenteni

Intézkedési terv készítése az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentése érdekében

Előzetes piaci konzultáció kötelező alkalmazása a Korm. rendeletben meghatározott esetekben

Útmutató az előzetes piaci konzultáció alkalmazásához

Az előzetes piaci konzultáció kötelező esetei

a közbeszerzési eljárás becsült értéke az uniós értékhatárt meghaladja,

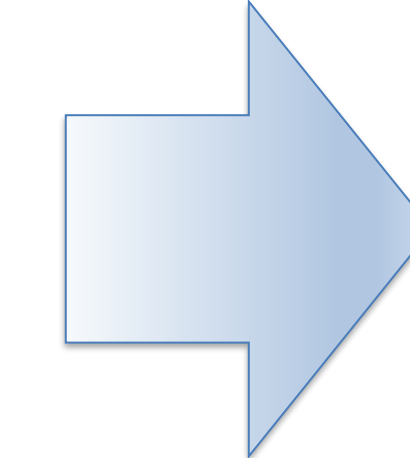
a közbeszerzési eljárás típusa nyílt vagy meghívásos eljárás,

az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérő nem írja elő a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi okot,

ÉS

a közbeszerzés tárgya a közbeszerzésekért felelős miniszter által Korm. rendeletben meghatározott időszakra vonatkozóan az EKR honlapján közzétett CPV kód szerinti főcsoportba tartozik

TOVÁBBÁ

az ajánlatkérő a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szerv, az állam 100%-os tulajdonában lévő gazdasági társaság, vagy ezen gazdasági társaság 100%-os tulajdonában lévő gazdasági társaság,

a közbeszerzésekért felelős miniszter az ajánlatkérőt arról tájékoztatta, hogy a Korm. rendeletben meghatározott időszakban az általa az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések körében az egyajánlatos közbeszerzések aránya a 20%-ot meghaladta, és az időszakban legalább tíz, uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzést folytatott le.

Előzetes piaci konzultáció – CPV kódok

2023. évre

09000000-3 Kőolajtermékek, tüzelőanyagok, villamos energia és egyéb energiaforrások

33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek

34000000-7 Szállítófelszerelések és kiegészítő szállítási cikkek

38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)

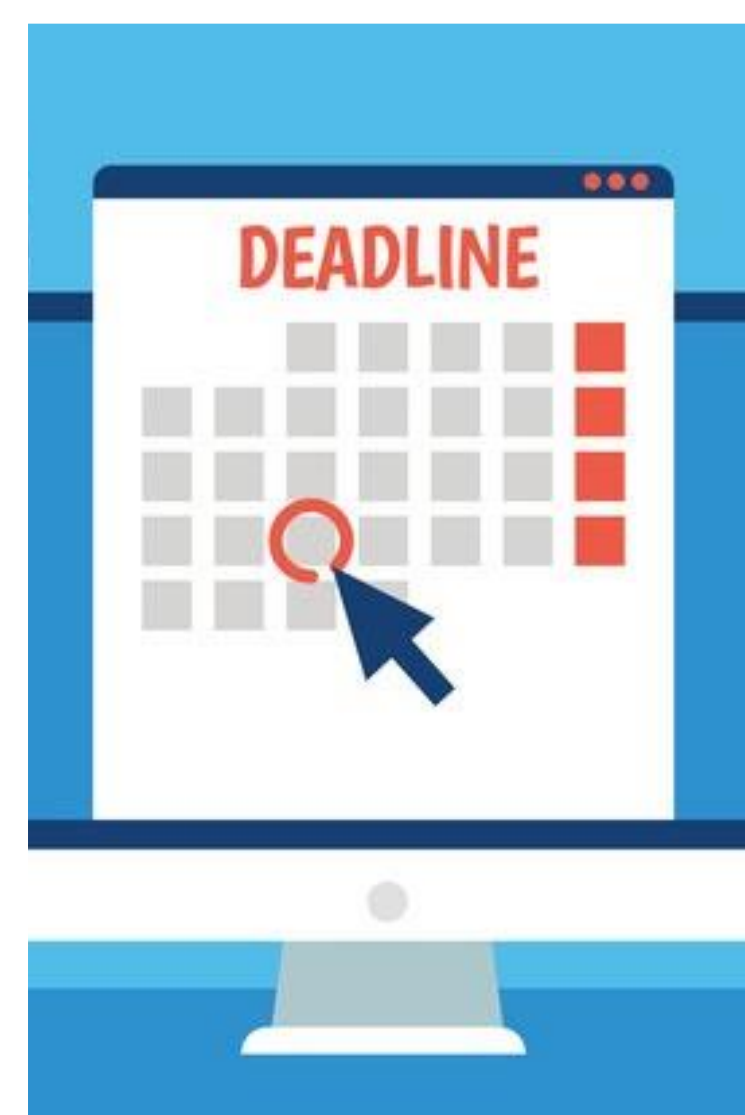
50000000-5 Javítási és karbantartási szolgáltatások

72000000-5 IT-szolgáltatások: tanácsadás, szoftverfejlesztés, internet és támogatás

Az előzetes piaci konzultáció alkalmazásának kötelező eseteire vonatkozó sajátos szabályok

EKR használata: Az EPK kötelező alkalmazásának eseteiben a konzultációt nyilvánosan meg kell hirdetni az EKR erre alkalmas funkciójának segítségével. Amennyiben központi beszerző szerv folytat le előzetes piaci konzultációt a központi beszerző szervek által használt egyéb informatikai rendszerek is használhatók.

Határidő: A konzultációt legkésőbb a közbeszerzést megindító hirdetmény Közbeszerzési Hatóság részére történő megküldését megelőző legalább hetedik napon meg kell hirdetni.

Konzultációhoz kapcsolódó kötelezettségek: ajánlatkérő köteles legalább a közbeszerzés tárgyát, a műszaki leírás tervezetét, a szerződéstervezetet vagy a főbb szerződéses feltételeket közzétenni, ezek véleményezésének lehetőségét biztosítani, valamint a vélemények összegzéséről, illetve a dokumentumok módosításáról szóló összefoglalót az EKR-en közzétenni.

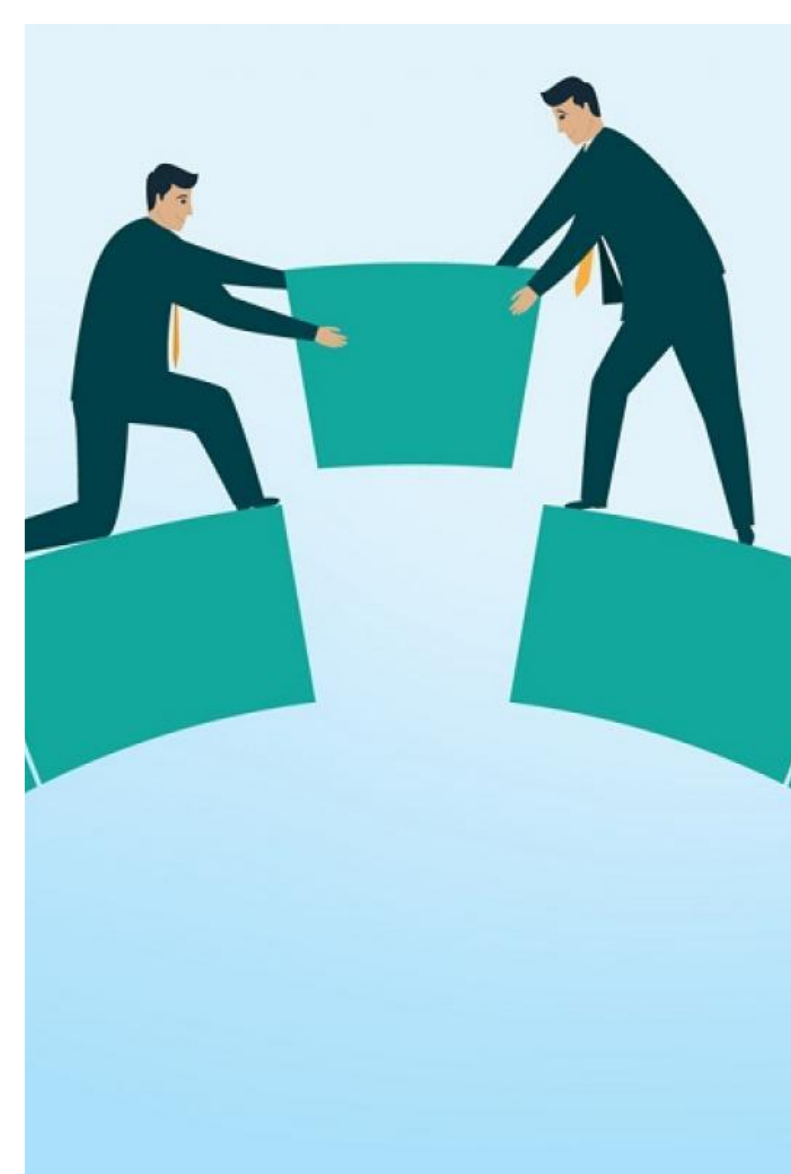
Az előzetes piaci konzultáció lefolytatásának a Kbt. 28. § (4) bekezdésében meghatározottakon túl, speciálisabb, kötöttebb szabályokat alakított ki a Kbt. felhatalmazó rendelkezése alapján a 63/2022. (II.28.) Korm. rendelet. Ezek a szabályok az 1. § (3)-(9) bekezdéseiben találhatóak.

Az előzetes piaci konzultáció alkalmazásának kötelező eseteire vonatkozó sajátos szabályok

Konzultáció ismétlésére vonatkozó szabályok: EPK-t követő eredménytelen közbeszerzési eljárás után az ajánlatkérő azonos tárgyban lefolytathat újabb közbeszerzési eljárást az EPK megismétlése nélkül. Ilyenkor a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt eredménytelenségi okot újabb EPK hiányában sem kötelező előírni. Ha az EPK során nem érkezik vélemény, újabb EPK lefolytatására ilyen esetben sincs szükség, ugyanakkor megfontolható a konzultáció meghosszabbítása.

EU forrásból megvalósuló közbeszerzések: A közbeszerzésekért felelős miniszter előírhatja a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontjának kötelező alkalmazását az általa jogszabály alapján ellenőrzött beszerzés vonatkozásában. Ugyanakkor a Miniszterelnökség a kötelező EPK körébe tartozó közbeszerzések esetén nem fogja előírni a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontjának kötelező alkalmazását, ha a kedvezményezett e helyett EPK-t folytat le a közbeszerzési eljárást megelőzően

Konzultáció részajánlattétel biztosítása esetén: Amennyiben ajánlatkérő részajánlattételi lehetőséget biztosít, akkor az EPK-t valamennyi, kötelező EPK hatálya alá tartozó rész esetén le kell folytatni, akár együttesen is. Ha az ajánlatkérő egy részen belül több CPV főcsoportba tartozó beszerzési tárgyat kíván beszerezni és ezek nem mindegyike tartozik a kötelező EPK körébe, akkor az EPK kötelezettség meghatározásakor az ajánlatkérő a beszerzés fő tárgyát veszi alapul.

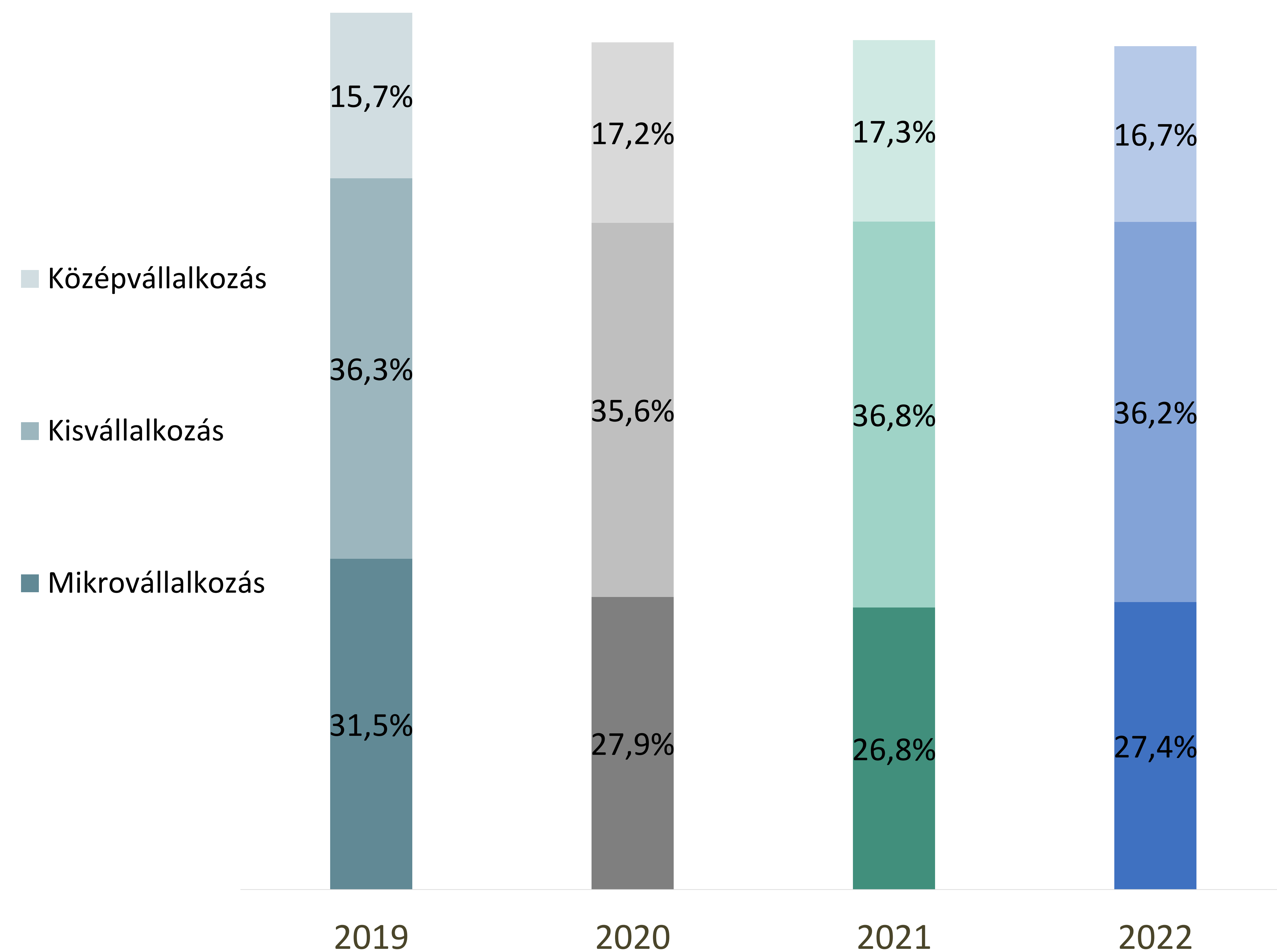
Minden esetben fontos az **alapelvek betartása és az összeférhetlenségi helyzetek elkerülése!**

Mikro-, kis- és középvállalkozások

Mikro- és kisvállalkozások, valamint a középvállalkozások által elnyert közbeszerzések darabszám szerinti aránya:

CPV csoport szerinti bontásban:

- Mikrovállalkozások esetében dominálnak az építési beruházással összefüggő munkák
 - az építészeti és ezzel kapcsolatos szolgáltatások,
 - a mérnöki szolgáltatások,
 - épületbefejezési munkák
- A kisvállalkozások tekintetében ugyanez a trend, emellett
 - a bútorok, illetve
 - a különféle élelmiszertermékek
 - a számítógépek és tartozékaik, illetve
 - a takarítási és higiéniai szolgáltatások.
- A középvállalkozásoknál jellemző inkább
 - a hulladékkal és szeméttel kapcsolatos szolgáltatások,
 - a gépjárművek,
 - a különféle élelmiszertermékek,
 - a szoftverprogramozási és tanácsadási szolgáltatások,
 - a gyógyszerészeti termékek, valamint
 - a takarítási és higiéniai szolgáltatások.

A verseny további növelése...

- **közbeszerzésekkel kapcsolatos ismeretek bővítését** minden érdekelti kör kifejezetten hasznosnak ítélné (az elektronikus közbeszerzési ismeretek bővítését valamivel kisebb arányban)
- eljárást megindító dokumentumokkal kapcsolatban a **jogorvoslat feltételeinek könnyítését** minden érdekelti kör 50%-ot meghaladó arányban ítélné a versenyt elősegítőnek (az ajánlattevői válaszadók körében 83,9%); a piac szereplői hasonló arányban tartanák a versenyt segítőnek a jogorvoslat könnyítését a bírálat és az értékelés tekintetében is (a tisztességes eljárásba vetett bizalom erősítésére is alkalmas lehet)
- minden érdekelti körből 50 %-ot meghaladó válaszadó tartaná a versenyt elősegítőnek az **ajánlattételi vagy részvételi határidők hosszabb időtartamban** való meghatározását (az ajánlattevői válaszadók körében ez az arány 64,5%)
- többen tartanák lényegesnek a **bírálatra és értékelésre fordított időtartam csökkenését** (az ajánlattevői válaszadók 77,4 %-a)

Köszönöm a figyelmet!